

Sygn. akt VI Gz 173/17

POSTANOWIENIE

Dnia 09 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu Wydział VI Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Zbigniew Krepski (spr.)

Sędziowie: SO Jerzy P. Naworski, SO Joanna Rusińska

po rozpoznaniu w dniu 09 października 2017 r. w Toruniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku I. K.

o ogłoszenie upadłości osoby nieprowadzącej działalności gospodarczej

na skutek zażalenia wnioskodawczyni na postanowienie Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 19 maja 2017r., sygn. akt V GU 60/17

postanawia

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w Toruniu do ponownego rozpoznania pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego

Jerzy P. Naworski Zbigniew Krepski Joanna Rusińska

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 19 maja 2017 r. , sygn. akt V GU 60/17, Sąd Rejonowy w Toruniu po rozpoznaniu na rozprawie sprawy z wniosku I. K. o ogłoszenie upadłości osoby nieprowadzącej działalności gospodarczej oddalił wniosek i obciążył dłużnika kosztami postępowania (k.269).

W uzasadnieniu swoje rozstrzygnięcie Sąd I instancji wskazał, iż mimo, że dłużniczka była niewypłacalna w świetle art. 11 ust. 1 prawa upadłościowego i naprawczego to w przedmiotowej sprawie doszło do ziszczenia się negatywnej przesłanki ogłoszenia upadłości wnioskodawczyni określonej w art.491 ust. 1 prawa upadłościowego i naprawczego tj., że jej niewypłacalność nie powstała wskutek wyjątkowych i niezależnych od niej okoliczności, ale wskutek jej rażącego niedbalstwa, a nawet umyślności w doprowadzeniu do swojej niewypłacalności. Za przyczynę oddalenia wniosku dłużniczki Sąd Rejonowy wskazał okoliczności, iż dłużniczka wraz z małżonkiem K. K., mając świadomość swojej trudnej sytuacji finansowej oraz ciężącego na niej obowiązku płatniczego wobec Banku, celem zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych swoich oraz małoletniej córki wynajęła domek mieszkalny położony w T. przy ul. (...) przy łącznym koszcie wynajęcia wynoszącym ok. 2.000 zł (z czego 1.000 zł stanowił czynsz, a drugie 1.000 zł opłaty związane z eksploatacją). Działanie takie zdaniem Sądu I instancji stanowiło przejaw rażącego niedbalstwa graniczącego z umyślnością, bowiem doprowadziła do zaprzestania spłacania umowy ugody z Bankiem (raty po 1.000 zł) i w konsekwencji do wypowiedzenia umowy przez Bank. Wedle Sądu Rejonowego najem powyższego domku mieszkalnego przez wnioskodawczynię i jej rodzinę na krótko przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości, a następnie zaprzestanie płacenia rat kredytu prowadzić może do wniosku, że dłużniczka w sposób umyślny, a na pewno w sposób rażąco niedbały celowo zwiększyła stopień swojej niewypłacalności. Ponadto najem był niewspółmierny względem możliwości finansowych dłużniczki i jej zobowiązań finansowych. Zdaniem Sądu I instancji dłużniczka z

całą pewnością mogła, przy zachowaniu należytej staranności, wynająć w T. lub w jego okolicach wynając skromne mieszkanie dla trzyosobowej rodziny w kwocie nie przewyższającej 1.000 zł co pozwoliłoby dłużnicze na comiesięczną oszczędność w wysokości 1.000 zł, którą mogłaby przeznaczyć na opłacenie rat kredytowych względem banku unikając tym samym stanu niewypłacalności (k.270-275).

Zażalenie na powyższe postanowienie wniosła wnioskodawczynie zaskarżając je w całości i zarzucając mu:

1) naruszenie normy prawa materialnego, tj. art. 491⁴ ust. 1 prawa upadłościowego poprzez błędne jej zastosowanie tj. uznanie, iż zachowanie dłużniczki w postaci najmu lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...) w T. wyczerpało znamiona rażącego niedbalstwa stanowiącego negatywną przesłankę ogłoszenia upadłości dłużniczki jako osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej mimo, że brak jest ustaleń Sądu w zakresie miernika należytej staranności w określonej sprawie,

2) naruszenie przepisów postępowania mających wpływa na treść rozstrzygnięcia w sprawie tj. art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 491 ust. 1 prawa upadłościowego w związku z art. 229 prawa upadłościowego poprzez zaniechanie ustalenia istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności faktycznych, jak również wszechstronnego rozważenia zebranego materiału i w konsekwencji zaniechanie ustalenia kryteriów i okoliczności mających na celu rozstrzygnięcie zachowania przez dłużniczkę elementarnych standardów racjonalności przy podejmowaniu decyzji o najmie lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w T..

W konsekwencji skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi i instancji.

W obszernym uzasadnieniu wnioskodawczynie szerzej omówiła podniesione w zażaleniu zarzuty (k.279-282)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie wnioskodawczynie zasługuje na uwzględnienie, gdyż podniesione w petitum zażalenia zarzuty są zasadne

Przede wszystkim w ocenie Sądu Okręgowego trafny jest zarzut zażalenia sprzeczności ustaleń faktycznych Sądu meriti z zebrany w sprawie materiałem dowodowym poprzez uznanie, że wnioskodawczynie istotnie zwiększyła stan swojej niewypłacalności wynajmując domek mieszkalny na osiedlu (...) za łączną kwotę wraz z kosztami eksploatacyjnymi przekraczającymi 2.000 zł miesięcznie co zdaniem Sądu I instancji stanowi w sytuacji dłużników o ich rażącym niedbalstwie w działaniach skutkujących zaprzestaniem płacenia rat kredytu skutkującym wypowiedzeniem umowy kredytowej.

Zgodzić się trzeba ze skarżącą, że jak wynika z ustalonego stanu faktycznego wynajęcie przedmiotowego domku spowodowane było koniecznością opróżnienia wcześniej zajmowanego lokalu mieszkaniowego stanowiącego masę spadkową po zmarłym dziadku dłużniczki w związku z żądaniem spłaty przez jednego ze spadkobierców i brakiem środków do dokonania tej spłaty. Zatem najem domku nie stanowił subiektywnej woli poprawienia warunków bytowych lub pogłębienia stanu niewypłacalności lecz obiektywnych potrzeb mieszkaniowych dłużniczki i jej rodziny. Rację ma skarżąca, że ocena takiego jej zachowania się pod kątem rażącego niedbalstwa winna mieć charakter indywidualny i odnosić się do jej konkretnych potrzeb socjalnych przy uwzględnieniu stanu osobowego jej rodziny. Tylko takie działania dłużniczki, które zmierzałyby do zaspokojenia, kosztem posiadanych zobowiązań finansowych, potrzeb przekraczających granicę normalnych tj. uzasadnionych potrzeb mieszkaniowych dłużniczki i jej rodziny, należałoby ocenić jako rażące niedbalstwo.

Tymczasem Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia nie zbadał i nie ustalił miernika należytej staranności tj. potrzeb socjalnych dłużniczki, nie dokonał analizy rynku nieruchomości, nie wskazał jakiej średniej wysokości czynsze najmu należy uznać za normalne, a jakie za przekraczające owe granice, nie wskazał czy ten wysoki czynsz, jak go określił w uzasadnieniu, odnosi się do lokali mieszkalnych 1-pokojowych, 2-pokojowych czy też większych, dla jakich standardów wyposażenia mieszkania i dla jakiej lokalizacji jest o czynsz za wysoki,

a dla jakich normalny i wreszcie czy wynajęty przez dłużniczkę domek spełniał normalne potrzeby trzyosobowej rodziny, czy też je przekraczał i w tym kontekście czynsz płacony przez wnioskodawczynię czynsz był wysoki. W sytuacji, gdy Sąd Rejonowy nie ustalił ani wielkości wynajętego domku, ani jego standardu technicznego, ani stanu wyposażenia trafnie podnosi skarżąca w zażaleniu, że powyższe braki w ustaleniach faktycznych uniemożliwiają dokonanie merytorycznej oceny prawidłowości ustaleń sądu co do uznania zachowania dłużniczki związanego z wynajęciem domku w kategoriach rażącego niedbalstwa.

W ocenie Sądu Okręgowego dopiero ustalenie powyższych okoliczności faktycznych pozwoli na ocenę czy biorąc pod uwagę sytuację finansową dłużniczki i jej męża, panujące na rynku nieruchomości warunki związane z wynajmem mieszkań i domków oraz potrzeby socjalne dłużniczki i jej rodziny, wynajęcie domku mieszkalnego mieściło się w granicach elementarnych standardów racjonalności, czy też nie zostały zachowane prowadząc w konsekwencji do rażącego niedbalstwa wykluczającego ogłoszenie upadłości wnioskodawczyni.

W konsekwencji trafnie zarzuca również skarżąca naruszenie prawa materialnego tj. art. 491⁴ ust. 1 prawa upadłościowego poprzez błędne jej zastosowanie tj. uznanie, iż zachowanie dłużniczki w postaci najmu lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...) w T. wyczerpało znamiona rażącego niedbalstwa stanowiącego negatywną przesłankę ogłoszenia upadłości dłużniczki jako osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej mimo, że brak jest ustaleń Sądu w zakresie miernika należytej staranności w określonej sprawie. Dlatego też Sąd Okręgowy działając na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. i w związku z art. 35 p.u.n. uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Rejonowy uwzględni powyższe wskazania dotyczące poczynienia ustaleń w zakresie kryteriów miernika należytej staranności dłużniczki związanego z wynajęciem domku i zachowania przez nią miernika elementarnych standardów racjonalności jak też analizy rynku nieruchomości i ponownie rozważy czy w sprawie zachodzą przesłanki do ogłoszenia upadłości wnioskodawczyni względnie czy zachodzą podstawy do oddalenia wniosku dłużniczki na podstawie art. 491⁴ ust. 1 prawa upadłościowego i naprawczego.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego, stosownie do treści art. 108 § 2 k.p.c., Sąd Okręgowy pozostawił Sądowi pierwszej instancji w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

Jerzy P. Naworski Zbigniew Krepski Joanna Rusińska

Z.

1. (...)

2. (...)

3. (...)

(...)